

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων 2010

A1. Αναμνήσεις των παιδικών του χρόνων

« Μονάχα ένα κακό είχε τα φύλλα του ήταν σκληρά και οι μεταξοσκώληκές μου δεν μπορούσαν να τα φάνε» .

Ο κόσμος της προσφυγιάς

« Εμείς ως τότε θαρρούσαμε πως είναι καμιά τουρκομερίτιστα δικιά μας ... μια και η ανταλλαγή των πληθυσμών είχε γίνει με βάση τη θρησκεία και όχι τη γλώσσα» .

Ο πόλεμος

« Μια ιταλιάνικη μπόμπα ... χωρίς να καταφέρει να το γκρεμίσει».

Η Θεσσαλονίκη

« Το σπίτι του Κεμάλ»

Τρόπος ζωής

« Εμείς πάντως δεν παραλείπαμε ... μας ζητούσε».

B1. α) Ο αφηγητής στα πεζογραφήματα του Ιωάννου είναι κατά βάση ομοδιηγητικός και

δραματοποιημένος. Συμμετέχει στα δρώμενα, συχνά ως πρωταγωνιστής, αφηγούμενος

γεγονότα που σημάδεψαν τη μνήμη του αλλά και τη μνήμη της οικογένειάς του. Η αφήγηση

λοιπόν και στο συγκεκριμένο κείμενο γίνεται σε πρώτο πληθυντικό πρόσωπο αφού ο ίδιος ο

Ιωάννου θεωρεί τα γεγονότα ως το συνεκτικό δεσμό με την οικογένειά του. « Εμείς δεν

παραλείπαμε... μας ζητούσε» . Επίσης άλλο ένα στοιχείο ομοδιηγητικό της αφήγησης είναι

πως το κείμενο έχει έντονα χρονογραφικό χαρακτήρα. « Εμείς ως τότε ...κι όχι τη γλώσσα».

β) Τρία είναι τα χρονικά επίπεδα του κειμένου:

1. Το παρόν της αφήγησης : « Δεν την ξανάδαμε από τότε ... το πονηρό μυαλό τους».

2. Το παρελθόν με τις επισκέψεις της μυστηριώδους γυναίκας : « Την πρώτη φορά ... καταφέρει να το γκρεμίσει» .

3. Τα νεανικά χρόνια της μυστηριώδους γυναίκας : « Στο σπίτι αυτό ... δεν ματαείδα».

B2. α) κλεφτές ματιές : Είχε επικεντρώσει το ενδιαφέρον της στο σπίτι του αφηγητή

προσπαθώντας να μη γίνει αντιληπτή

κάθεται κατατσακισμένη στο κατώφλι : αποδίδεται η συναισθηματική της φόρτιση

βλέποντας τις συνταρακτικές αλλαγές στο χώρο που μεγάλωσε

είχε μαλακώσει την καρδιά : η οικογένεια του αφηγητή αλλάζει τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς απέναντι στη γυναίκα και νιώθουν τώρα γι' αυτή κατανόηση και συμπάθεια .
κατάγυμνη αυλή : Η αυλή έχει αλλάξει όψη για τη γυναίκα και νιώθει πως σχεδόν έχει γκρεμιστεί ο κόσμος της
αφράτο μάρμαρο : συμβολίζει την αγάπη της γυναίκας για το παλιό σπίτι στο οποίο είχε πολλές αναμνήσεις
β) Η ειρωνεία του αφηγητή στοχεύει να πλήξει ξεκάθαρα την οικιστική αναρχία της εποχής. Η βίαιη αντικατάσταση των παλιών παραδοσιακών οικιών με άχρωμες και απρόσωπες πολυκατοικίες εξοργίζουν τον αφηγητή. (« μεγαλεπίβολο σχέδιο», « πονηρό μυαλό τους»)

Γ1. α) Το κατώφλι της αυλής ήταν το σημείο στο οποίο η μυστηριώδης γυναίκα καθόταν και έβλεπε το σπίτι του αφηγητή το οποίο κάποτε ήταν δικό της. Ίσως το κατώφλι συμβολίζει τη νοητή διαχωριστική γραμμή που χωρίζει την ίδια από το παρελθόν της. Από αυτό το κατώφλι αναγκάστηκε να φύγει όταν ξεριζώθηκε βίαια από τον τόπο της και τώρα που το αντικρίζει ξανά είναι φυσικό να νιώθει μια έντονη συναισθηματική φόρτιση.
β) Τα λόγια της γριάς ήταν αυτά που έδωσαν και τις απαντήσεις για τις συχνές επισκέψεις της μυστηριώδους γυναίκας στο σπίτι του αφηγητή. Η γυναίκα που έβλεπε με « κλεφτές ματιές» το σπίτι ήταν η κόρη του μπέη που έμενε στην ίδια κατοικία. Η στιγμή του αποχωρισμού της κοπέλας τότε από τον τόπο ήταν έντονα δραματική. Οι αντιδράσεις της τα φανερώνουν όλα. Ίσως ο αφηγητής να την καταλαβαίνει καλύτερα τώρα που και ο ίδιος ένωσε να αποκόβεται βίαια απ' το παρελθόν του με το γκρέμισμα του σπιτιού.

Δ. Σύγκριση περιεχομένου

- Σύγκριση παρελθόντος και παρόντος με σαφή υπεροχή του πρώτου σε ποιότητα και καλαισθησία
- Τα σπίτια αποτελούν σημεία αναφοράς των ανθρώπων

- Αναφορά στις ίδιες χρονικές περιόδους (πριν απ' το χτίσιμο πολυκατοικιών και μετά από αυτό)
- Τόπος → η Θεσσαλονίκη
- Η ειρωνεία είναι διάχυτη και στα δύο κείμενα
- Πολλοί και διαφορετικοί πολιτισμοί στη Θεσσαλονίκη - κύριο γνώρισμα της πόλης